מהדורה למורה – מבחן גרסה לעולים

טבלת ניקוד, מפתח תשובות ומחוון – ואחריהם עותק המבחן

מהדורה למורה

מהדורה למורה – טבלת ניקוד, מפתח תשובות ומחוון

טבלת ניקוד (100 נקודות)

חלק	סעיף	פריטים	נק׳ לפריט	סה״כ
חלק א׳	שאלות אמריקאיות	10	3	30
חלק א׳	נכון או לא נכון	6	2	12
חלק א׳	התאמת מושגים	6	1	6
חלק ב׳	ציר זמן	6	1	6
חלק ב׳	קריאת מקור	3	4	12
חלק ב׳	הפירמידה הפיאודלית	2	4	8
חלק ג׳	שאלות קצרות	3	4	12
חלק ג׳	תשובה ארוכה – בחרו שאלה אחת	1 מתוך 2	14	14
סה״כ				**100**

חלק א׳ – ידע

שאלות אמריקאיות

1. **א. את העבר** – היסטוריה = לימוד העבר.
2. **ב. מקור ראשוני** – נכתב בזמן האירוע ← מקור ראשוני.
3. **ג. ה-5** – 401–500 = המאה ה-5.
4. **א. הזמן** – ציר זמן = לפי הסדר של השנים.
5. **ב. בארץ ישראל** – בארץ ישראל, תחת שלטון רומא, במאה הראשונה לספירה.
6. **א. יהודי מהגליל** – ישו היה יהודי מהגליל.
7. **ב. חופש פולחן** – הקיסר קונסטנטינוס נתן חופש פולחן.
8. **ג. האפיפיור** – האפיפיור, הבישוף של רומא.
9. **א. הצמית** – הצמית קשור לאדמה.
10. **ב. נזירים** – נזירים ונזירות גרו במנזר.

נכון או לא נכון

- 1. **נכון**
- 2. **לא נכון** – תיקון: אין שנה 0. אחרי 1 לפנה״ס באה 1 לספירה.
- 3. **נכון**
- 4. **נכון**
- 5. **לא נכון** – תיקון: האימפריה הרומית המערבית נפלה בשנת 476.
- 6. **נכון**

התאמת מושגים

1. היסטוריון ← **ו** · 2. מקור ראשוני ← **ה** · 3. ווסל ← **ג** · 4. מנזר ← **א** · 5. גילדה ← **ב** · 6. ביזנטיון ← **ד**

חלק ב׳ – מיומנויות

ציר זמן

1. צו מילאנו **(313 לספירה)**
2. הנצרות דת המדינה **(380 לספירה)**
3. נפילת רומא במערב **(476 לספירה)**
4. הפילוג הגדול בכנסייה **(1054 לספירה)**
5. מסע הצלב הראשון **(1096 לספירה)**
6. המוות השחור **(1347 לספירה)**

קריאת מקור

11. מי מספר את הסיפור? (צמית / אביר / מלך)
תשובה מצופה: צמית – איכר שעובד את אדמת האדון וקשור לכפר.

12. כתבו שני דברים שהצמית נותן לאדון.
תשובה מצופה: עבודה בשדה של האדון (שלושה ימים בשבוע) וחלק מהיבול (מהחיטה).

13. מה הצמית מקבל מהאדון?
תשובה מצופה: הגנה (שמירה) בזמן סכנה, ומקום לגור ושדה קטן לעבוד.

הפירמידה הפיאודלית

מלמעלה למטה: **מלך ← אצילים גדולים (סניורים) ← אבירים ← איכרים וצמיתים**

14. השלימו את 3 הקומות הריקות בפירמידה.
תשובה מצופה: אצילים גדולים (סניורים); אבירים; איכרים וצמיתים.

15. מי במקום הכי נמוך בפירמידה? מה הוא עושה?
תשובה מצופה: הצמיתים. הם עובדים את האדמה ונותנים לאדון יבול ועבודה.

חלק ג׳ – הבנה וכתיבה

שאלות קצרות

16. מה ההבדל בין מקור ראשוני למקור משני? כתבו משפט אחד.
תשובה מצופה: מקור ראשוני נוצר בזמן האירוע (או בידי מי שהיה שם); מקור משני נכתב מאוחר יותר על האירוע.

17. מה עשה הקיסר קונסטנטינוס לנוצרים?
תשובה מצופה: בצו מילאנו (313) הוא נתן לנוצרים חופש פולחן, והרדיפות נגמרו.

18. מה היה המוות השחור? כתבו דבר אחד שקרה בגללו.
תשובה מצופה: מגפה גדולה באירופה (1347–1351). מתו הרבה אנשים – כשליש מהאוכלוסייה לפי הערכות; היו חסרים עובדים.

תשובה ארוכה – בחרו שאלה אחת

שאלה א הסבירו: מה הייתה השיטה הפיאודלית? כתבו 3–5 משפטים. השתמשו במילים: מלך, סניור, ווסל, אדמה, צמיתים.
תשובה מצופה: השיטה הפיאודלית הייתה שיטה של אדמה תמורת שירות ונאמנות. המלך נתן אדמה לאצילים גדולים (סניורים). הסניור נתן חלק מהאדמה לווסל. הווסל נשבע לו אמונים והבטיח לעזור לו במלחמה. את האדמה עבדו הצמיתים. הם נתנו לאדון יבול ועבודה, וקיבלו הגנה.

שאלה ב השוו: כנסייה קתולית וכנסייה אורתודוקסית. כתבו דבר אחד דומה ושני הבדלים (עיר, שפה, מי בראש).
תשובה מצופה: דומה: שתיהן כנסיות נוצריות שמאמינות בישו לפי האמונה הנוצרית. הן נפרדו בפילוג הגדול בשנת 1054. הבדל 1: הקתולית במערב, במרכז רומא; האורתודוקסית במזרח, במרכז קונסטנטינופול. הבדל 2: בקתולית לטינית, באורתודוקסית יוונית. הבדל 3: בראש הקתולית האפיפיור, בראש האורתודוקסית הפטריארך.

מחוון לשאלת ההרחבה

קריטריון	נק׳	רמות
תוכן נכון: הרעיונות המרכזיים	6	מלא: כל הרעיונות נכונים · חלקי: חלק מהרעיונות · אין: תוכן לא נכון
שימוש במושגים	4	מלא: 4–5 מושגים בצורה נכונה · חלקי: 2–3 מושגים · אין: בלי מושגים
משפטים ברורים ומסודרים	4	מלא: 3–5 משפטים ברורים · חלקי: משפט אחד או שניים · אין: לא מובן. (לא מורידים נקודות על שגיאות כתיב.)

לוודא:

- תרגומים לערבית ולרוסית – כדאי שדובר/ת שפת אם יעבור/תעבור עליהם (למשל "סניור" – السيد الإقطاعي, "ווסל" – تابع).
- "כשליש מאוכלוסיית אירופה" במוות השחור – הערכה.

עותק המבחן

הוראות

- יש במבחן 3 חלקים.
- קראו כל שאלה לאט.
- אפשר להשתמש במילון המושגים בסוף.
- בשאלה הארוכה בחרו רק שאלה אחת.
- בהצלחה! ❀

חלק	נקודות	ניקוד שקיבלתי
חלק א׳ – ידע	48	
חלק ב׳ – מיומנויות	26	
חלק ג׳ – הבנה וכתיבה	26	
סה״כ	**100**	

חלק א׳ – ידע

בחלק הזה יש שאלות על מושגים. קראו לאט. יש מחסן מילים לעזרה.

שאלות אמריקאיות

30 נק׳

הקיפו את התשובה הנכונה (3 תשובות, רק אחת נכונה).

1. מה לומדים בהיסטוריה? 3

◯ א. את העבר

◯ ב. את מזג האוויר

◯ ג. את המספרים

2. מכתב שנכתב בזמן האירוע הוא: 3

◯ א. מקור משני

◯ ב. מקור ראשוני

◯ ג. סיפור דמיוני

3. השנה 476 היא במאה: 3

◯ א. ה-4

◯ ב. ה-6

◯ ג. ה-5

4. ציר זמן מסדר אירועים לפי: 3

◯ א. הזמן

◯ ב. הצבע
◯ ג. הגודל

5. איפה התחילה הנצרות? 3

◯ א. ביוון
◯ ב. בארץ ישראל
◯ ג. בספרד

6. ישו היה: 3

◯ א. יהודי מהגליל
◯ ב. קיסר רומי
◯ ג. אביר

7. צו מילאנו (313) נתן לנוצרים: 3

◯ א. מלחמה
◯ ב. חופש פולחן
◯ ג. אדמה

8. מי עומד בראש הכנסייה הקתולית? 3

◯ א. הפטריארך
◯ ב. המלך
◯ ג. האפיפיור

9. מי עבד בשדות של האדון ולא יכול לעזוב? 3

◯ א. הצמית
◯ ב. האביר
◯ ג. הנזיר

10. מי גר במנזר? 3

◯ א. סוחרים
◯ ב. נזירים
◯ ג. מלכים

נכון או לא נכון

12 נק׳

סמנו ✔ (נכון) או ✘ (לא נכון). אם לא נכון – כתבו את המשפט הנכון.

#	משפט	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
1	ספר שנכתב היום על העבר הוא מקור משני.	◯ נכון ◯ לא נכון	
2	יש שנה 0 בספירה.	◯ נכון ◯ לא נכון	

3	הנצרות הפכה לדת המדינה בימי תאודוסיוס (380).	◯ נכון ◯ לא נכון	
4	בשנת 1054 הכנסייה התחלקה לשתיים: קתולית ואורתודוקסית.	◯ נכון ◯ לא נכון	
5	האימפריה הרומית המערבית נפלה בשנת 1453.	◯ נכון ◯ לא נכון	
6	האביר היה לוחם על סוס.	◯ נכון ◯ לא נכון	

התאמת מושגים

6 נק'

מתחו קו בין המושג להסבר שלו.

בנק מילים: היסטוריון | מקור ראשוני | ווסל | מנזר | גילדה | ביזנטיון

מושג	אות	הגדרה
1. היסטוריון		א. בית של נזירים
2. מקור ראשוני		ב. קבוצה של בעלי מקצוע בעיר
3. ווסל		ג. מקבל אדמה ונשבע נאמנות
4. מנזר		ד. האימפריה הרומית במזרח
5. גילדה		ה. נוצר בזמן האירוע
6. ביזנטיון		ו. אדם שחוקר את העבר

חלק ב׳ – מיומנויות

בחלק הזה תסדרו אירועים, תקראו מקור קצר ותשלימו תרשים.

ציר זמן

6 נק׳

סדרו את האירועים לפי הסדר: 1 = הכי מוקדם.

בנק מילים: 313 | 380 | 476 | 1054 | 1096 | 1347

אירוע	מספר בסדר (1 = המוקדם)
הנצרות דת המדינה	
צו מילאנו	
הפילוג הגדול בכנסייה	
נפילת רומא במערב	
מסע הצלב הראשון	
המוות השחור	

קריאת מקור

12 נק׳

קראו את המקור וענו על השאלות.

מקור דמיוני לתרגול

צמית מספר על החיים שלו

אני עובד בשדה של האדון. אני גר בבית קטן ליד האחוזה. שלושה ימים בשבוע אני עובד בשדה של האדון. בשאר הימים אני עובד בשדה הקטן שלי. בסוף הקיץ אני נותן לאדון חלק מהחיטה. גם לכנסייה אני נותן עשירית – מעשר. אני לא יכול לעזוב את הכפר בלי רשות. ביום ראשון כולנו הולכים לכנסייה. החיים קשים, אבל האדון שומר עלינו כשיש סכנה.

11. מי מספר את הסיפור? (צמית / אביר / מלך) 4

12. כתבו שני דברים שהצמית נותן לאדון. 4

13. מה הצמית מקבל מהאדון? 4

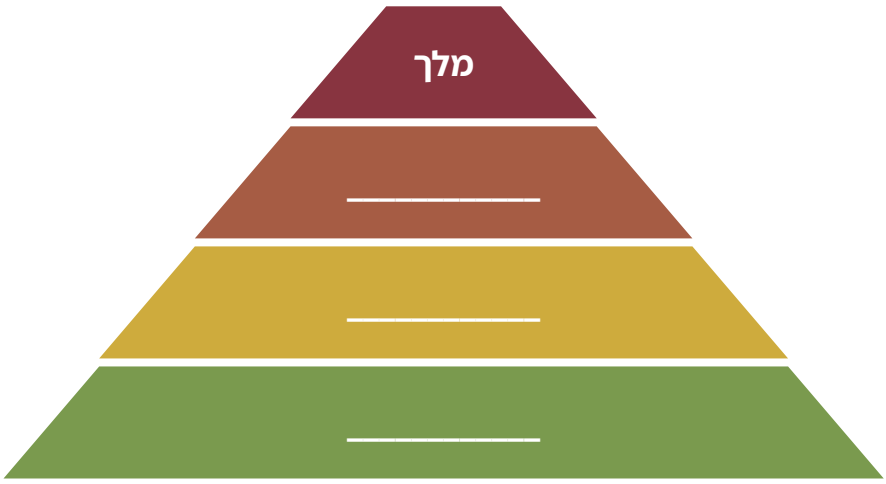
הפירמידה הפיאודלית

8 נק'

השלימו את התרשים בעזרת מחסן המילים.

בנק מילים: אצילים | אבירים | צמיתים

לפניכם פירמידה עם 4 קומות. למעלה – המלך. השלימו את הקומות הריקות.

14. השלימו את 3 הקומות הריקות בפירמידה. 4

15. מי במקום הכי נמוך בפירמידה? מה הוא עושה? 4

חלק ג׳ – הבנה וכתיבה

כתבו תשובות קצרות. אפשר להשתמש במחסן המילים. בסוף בחרו שאלה אחת בלבד וכתבו תשובה ארוכה.

שאלות קצרות

12 נק׳

ענו במשפט אחד או שניים.

בנק מילים: בזמן האירוע · מאוחר יותר · חופש פולחן · מגפה · עובדים

16. מה ההבדל בין מקור ראשוני למקור משני? כתבו משפט אחד. 4

17. מה עשה הקיסר קונסטנטינוס לנוצרים? 4

18. מה היה המוות השחור? כתבו דבר אחד שקרה בגללו. 4

תשובה ארוכה – בחרו שאלה אחת

14 נק׳

בחרו שאלה אחת וכתבו 3–5 משפטים.

בחרו שאלה אחת וענו עליה.

◯ **שאלה א (הסבר): הסבירו: מה הייתה השיטה הפיאודלית? כתבו 3–5 משפטים. השתמשו במילים: מלך, סניור, ווסל, אדמה, צמיתים.**

◯ **שאלה ב (השוואה): השוו: כנסייה קתולית וכנסייה אורתודוקסית. כתבו דבר אחד דומה ושני הבדלים (עיר, שפה, מי בראש).**

רגע אחרי המבחן: השאלה שהכי הצלחתי בה: _____ · נושא שארצה לחזור עליו: _____

מילון מושגים

עברית	English	Русский	العربية
היסטוריה	history	история	التاريخ
היסטוריון/ית	historian	историк	مؤرخ / مؤرخة
מקור ראשוני	primary source	первичный источник	مصدر أولي
מקור משני	secondary source	вторичный источник	مصدر ثانوي
אמינות	reliability	достоверность	المصداقية / الموثوقية
מגמתיות	bias	предвзятость	التحيّز
ארכיאולוגיה	archaeology	археология	علم الآثار
ציר זמן	timeline	линия времени	خط زمني
מאה	century	век	قرن
לפני הספירה (לפנה"ס)	BCE / BC	до нашей эры (до н. э.)	قبل الميلاد (ق.م)
לספירה	CE / AD	нашей эры (н. э.)	بعد الميلاد (م)
עת עתיקה	antiquity / ancient times	древность (античность)	العصور القديمة
ימי הביניים	the Middle Ages	Средние века	العصور الوسطى
עת חדשה	the modern era	Новое время	العصر الحديث
נצרות	Christianity	христианство	المسيحية
נוצרי/ת	Christian	христианин / христианка	مسيحي / مسيحية
ישו	Jesus	Иисус	يسوع
שליחים	apostles	апостолы	الرسل (الحواريون)
הברית החדשה	the New Testament	Новый Завет	العهد الجديد
בשורה	gospel	Евангелие	إنجيل (بشارة)
רדיפות	persecutions	гонения	الاضطهاد
קיסר	emperor	император	إمبراطور
צו מילאנו	the Edict of Milan	Миланский эдикт	مرسوم ميلانو

חופש פולחן	freedom of worship	свобода вероисповедания	حرية العبادة
דת המדינה	state religion	государственная религия	دين الدولة
כנסייה	church	церковь	كنيسة
אפיפיור	pope	папа римский	البابا
בישוף	bishop	епископ	أسقف
כומר	priest	священник	كاهن
הפילוג הגדול	the Great Schism	Великий раскол	الانشقاق العظيم
קתולי	Catholic	католический	كاثوليكي
אורתודוקסי	Orthodox	православный	أرثوذكسي
אימפריה	empire	империя	إمبراطورية
ביזנטיון	Byzantium / Byzantine Empire	Византия	الإمبراطورية البيزنطية
פיאודליזם	feudalism	феодализм	الإقطاع
מלך	king	король	ملك
סניור	lord (seigneur)	сеньор	السيد الإقطاعي
ווסל	vassal	вассал	تابع (فاسال)
אחוזה	manor / estate	поместье	ضيعة / إقطاعية
אביר	knight	рыцарь	فارس
צמית	serf	крепостной	قنّ
שבועת אמונים	oath of loyalty (fealty)	клятва верности	يمين الولاء
מנזר	monastery	монастырь	دير
נזיר / נזירה	monk / nun	монах / монахиня	راهب / راهبة
מעשר	tithe	десятина	العُشر
גילדה	guild	гильдия (цех)	نقابة حرفية
אומן	craftsman / artisan	ремесленник	حِرَفي
סוחר	merchant	купец (торговец)	تاجر
מסעי הצלב	the Crusades	Крестовые походы	الحملات الصليبية

קהילה	community	община	جماعة / طائفة
רובע יהודי	Jewish quarter	еврейский квартал	الحي اليهودي
גירוש	expulsion	изгнание	طرد
המוות השחור	the Black Death	Чёрная смерть	الموت الأسود
מגפה	plague / epidemic	эпидемия (чума)	وباء / طاعون
דפוס	printing press	книгопечатание	الطباعة